

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Президент
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Сергій КВІТ

«29» квітня 2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю
D4 «Публічне управління та адміністрування»
(галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»;
освітньо-наукова програма «Дослідження політики і врядування»)

Схвалено
Вченою радою факультету правничих наук
(Протокол № 5 від «27» квітня 2026 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступний іспит зі спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» передбачений Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2026 році для абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії (PhD), зокрема за освітньо-науковою програмою «Дослідження політики і врядування».

Метою вступного іспиту є з'ясування у вступників рівня фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок із публічного управління та адміністрування, а також визначення їхньої готовності до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, що відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Випробування проводять дистанційно у формі електронного тестування на платформі DistEdu (<https://distedu.ukma.edu.ua/>).

Випробування складається з 50 тестових завдань, які передбачають вибір одного правильного варіанта відповіді з чотирьох запропонованих.

Банк тестових завдань, сформований на платформі DistEdu, охоплює питання програми випробування, наведені нижче.

II. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

Вироблення політики. Врядування

Державна політика і демократичне врядування. Доказова політика. Цикл вироблення політики – етапи формування і реалізації державної політики. Повноваження органів влади у формуванні і реалізації політики та участь громадськості. Зміст державної політики. Політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки. Лідерство і цінності у формуванні політики. Результативність, ефективність і економічність політики. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики. Взаємодія влади, бізнесу і громадянського суспільства у формуванні й реалізації політики. Ресурси, механізми й інструменти політики.

Аналіз політики

Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі. Процедури аналізу політики. Види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз. Цифровізація аналізу політики і роль великих даних. Цілі і завдання політики. Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики. Аналіз середовища політики і стейкхолдерів. Підстави для державного втручання. Обмеження політики. Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики. Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики. Аналітичні процедури на етапах моніторингу і оцінювання політики. Рекомендації щодо державної політики: підготовка аналітичних документів і презентація результатів аналізу політики.

Сфери та напрями політики

Типологія політики: види, сфери, напрями. Багаторівневність політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія. Належне врядування: сервісна держава і місцеве самоврядування. Парламентаризм як підґрунтя політики. Цифрове врядування і політика. Сфери і засади внутрішньої і зовнішньої політики. Політика європейської взаємодії і євроатлантичної співпраці. Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія у політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України

Принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування

Інституціональна структура системи публічного управління та адміністрування. Багаторівневе управління як прояви публічного управління та адміністрування. Конституційно-правові засади публічного управління та адміністрування в Україні. Рівні управління в державі: вищий, центральний, регіональний, місцевий. Територіальна основа організації публічного управління в Україні. Адміністративно-територіальний устрій України та його реформування. Розподіл повноважень між органами виконавчої влади за рівнями управління в державі. Організаційно-функціональна структура системи місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування.

Взаємозв'язок публічного управління та адміністрування. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування. Розподіл адміністративних процесів на функції управління. Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування. Механізми взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Децентралізація та реформування територіальної організації влади в Україні.

Форми участі громадськості у публічному управлінні. Сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства. Стимулювання лідерів громадської думки, мотивація населення до участі у державних справах, формування відповідальної поведінки населення. Міжсекторальна взаємодія.

Технології прийняття управлінських рішень.

Етапи прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Побудова «дерева проблем» та «дерева цілей». Оцінка результативності та ефективності управлінських рішень. Організація виконання управлінського рішення і контроль за його реалізацією. Основні засоби впливу під час управління ризиком: стратегія керування; критерії вибору ризику-рішення; розробка шляхів і засобів мінімізації втрат, нейтралізації і компенсації негативних наслідків ризиків-рішень.

Розробка проєктів нормативно-правових актів з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Принципи, правила та прийоми правотворчої техніки. Стадії створення нормативно-правового акта. Правові колізії та проблеми. Поняття правотворчої помилки. Принципи подолання та усунення правових колізій.

Стратегічне управління та управління змінами

Теоретичні засади стратегічного управління. Стратегічний підхід до управління. Концепції стратегічного управління. Значення стратегічного управління та планування в системі публічного управління. Стратегічне управління як процес. Документи стратегічного планування, визначені законодавством. Державна стратегія регіонального розвитку. Особливості регіональних стратегій розвитку. Технології стратегічного управління. Формування системи стратегічних цілей і завдань. Система стратегічного управління в Україні. Роль середовища в стратегічному управлінні. SWOT-аналіз. Матриця стратегічного вибору (TOWS-аналіз). Бачення розвитку як конкурентна позиція і спільні перспективи. Стратегічні рішення і стратегічний вибір. Участь громадськості у стратегічному плануванні. Порядок розроблення, затвердження та виконання регіональних цільових програм, прогнозних документів. Особливості проєктування в публічному управлінні. Особливості інноваційного проєкту. Використання проєктних технологій в системі публічного управління та адміністрування. Моніторинг і оцінювання в стратегічному управлінні. Управління змінами у сучасних соціально-економічних системах. Спротив змінам: причини і результати. Підходи та засоби подолання супротиву змінам. Стратегічні зміни. Управління змінами. Бенчмаркінг і реінжиніринг для змін.

Управління публічними фінансами

Засади публічних фінансів. Функції публічних фінансів. Система публічних фондів у фінансовій системі України. Бюджетна система як основа публічних фінансів. Джерела формування та методи мобілізації публічних доходів. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Управління державним боргом. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Закон України «Про державний бюджет». Рішення місцевих рад про місцеві бюджети. Управління публічними фінансами. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Розробка, затвердження та виконання бюджетних програм. Державна підтримка місцевих бюджетів. Використання коштів державного фонду регіонального розвитку. Впровадження гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі. Механізми запровадження громадського бюджету.

Комунікації у публічному управлінні

Комунікації в системі органів публічного управління. Види, форми, рівні комунікації. Засоби комунікації. Методи комунікації. Державна інформаційна політика. Основні напрями, суб'єкти, гарантії та права на інформацію, масова інформація та засоби масової інформації, інформаційна продукція та інформаційна послуга, відповідальність за порушення законодавства про інформацію. Пріоритети державної політики в інформаційній сфері. Відкритість та прозорість держави перед громадянами; формування позитивного міжнародного іміджу України. Комунікативна діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Комунікації із засобами масової інформації. Висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Комунікації з громадськістю. Комунікаційні технології у публічному управлінні. Кризові комунікації. Комунікаційні стратегії громад: мета, завдання, інструменти, методологія розробки та прийняття. Формування та реалізація комунікаційної стратегії органу публічного управління. Комунікаційні стратегії у сфері запобігання та протидії корупції, у сфері європейської інтеграції, у сфері гендерної рівності. Комунікації в соціальних мережах. Комунікативні/ інформаційні кампанії (етапи підготовки та проведення).

Цифровий розвиток та електронна демократія

Сутність та інструменти електронної демократії. Сутність та складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування. Організаційні технології підтримки публічного управління. Державна політика щодо цифрового розвитку. Мета, основні цілі та завдання цифрового розвитку та електронної демократії в Україні. Законодавче забезпечення розвитку електронного урядування. Нормативно-правові засади надання електронних адміністративних послуг. Розвиток цифрової економіки та суспільства. Цифрові стратегії та інтеграція до єдиного цифрового ринку ЄС. Формування і розвиток цифрових навичок та цифрових компетентностей в суспільстві. Цифрові технології підтримки співпраці публічних службовців. Поняття та основні характеристики електронних послуг. Розвиток інформаційного суспільства та електронного урядування. Індекс розвитку електронного урядування. Індекс електронної участі. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Формування інформаційного суспільства та програми інформатизації територіальних громад. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень. Диджиталізація в територіальних громадах: громада в смартфоні.

Публічна служба

Гене́за поняття «публічна служба» та правовий статус публічних службовців. Принципи публічної служби. Моделі та складові системи публічної служби. Види та ієрархія нормативно-правових актів, що регламентують публічну службу в Україні. Запобігання корупції у публічній службі. Принципи здійснення державної служби. Система управління державної службою в Україні. Служба в органах місцевого самоврядування.

Принципи служби в органах місцевого самоврядування. Посадова особа місцевого самоврядування. Місія, цінності та основні етичні принципи публічної служби. Довіра як основоположний принцип побудови відносин між державою і суспільством. Етична інфраструктура публічної служби. Етичні кодекси в системі публічної служби. Етичні засоби запобігання корупції в системі публічної служби України. Службова етика та соціально-етичний портрет керівника в системі публічної служби. HR-стратегія органу публічної влади. Базова структура HR-стратегії органів публічної влади. Принципи та методи формування команди. Механізми командної взаємодії в публічній службі. Методи мотивації персоналу в органах публічної влади. Оцінювання кадрового потенціалу органу публічної влади.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати випробування оцінюють за 200-бальною шкалою.

Кожне з 50 тестових питань має один правильний варіант відповіді, який абітурієнт вибирає з чотирьох запропонованих.

Усі тестові питання є рівноцінними – кожен правильну відповідь оцінюють у 4 (чотири) бали.

Абітурієнта вважають таким, який склав випробування, якщо оцінка за електронне тестування становить 100...200 балів.

Якщо екзаменаційна оцінка становить 0...99 балів, абітурієнт вибуває з конкурсного відбору.

IV. АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ВИПРОБУВАННЯ

1. Тривалість випробування становить 60 хвилин.
2. Випробування проводять дистанційно на платформі DistEdu з обов'язковою онлайн-присутністю вступників із увімкненими камерами.
3. Початок випробування визначається розкладом. Вступник має зайти на платформу DistEdu і пройти процедуру ідентифікації за 30 хвилин до початку випробування.
4. У разі початку повітряної тривоги вступник має терміново повідомити про неї членів фахової предметної комісії в чаті групи DistEdu. Випробування для цього вступника буде скасовано й перенесено на резервний час згідно з розкладом вступних випробувань.
5. Для реєстрації вступника на випробування використовують поштову скриньку, зазначену в електронному кабінеті вступника.
6. Вступник отримує запрошення на випробування на поштову скриньку, зазначену в електронному кабінеті вступника. НаУКМА не несе відповідальності за помилки в адресі поштової скриньки, зазначеній в електронному кабінеті вступника.
7. Приймальна комісія додає вступників до екзаменаційних груп відповідно до поданих заяв.
8. За 30 хвилин до початку випробування абітурієнт має долучитися до відеоконференції на платформі DistEdu під власними ім'ям і прізвищем, увімкнути камеру і представити документ, який засвідчує його особу.
9. Вступник проходить випробування з постійно увімкненою камерою. Якщо камера буде вимкнена, фахова комісія не буде брати до розгляду результати випробування.
10. У разі виникнення питань вступник може поставити їх у чаті групи DistEdu або піднявши руку.
11. Мікрофони під час проходження випробування мають бути вимкнені та за потреби вмикатимуться членами комісії.
12. Ідентифікацію вступників і випробування записують засобами DistEdu.
13. Результати випробування оприлюднюють упродовж доби після його завершення на сайті Приймальної комісії.

V. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Про державні цільові програми : Закон України від 18 бер. 2004 р. № 1621-IV.
3. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII.
4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI.
5. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : постанова Кабінету Міністрів України від 03 лис. 2010 р. № 996.
6. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жов. 2014 р. № 1700-VII.
7. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01 лип. 2010 р. № 2411-VI.
8. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11 вер. 2003 р. № 1160-15.
9. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 18 лип. 2007 р. № 950.
10. Про звернення громадян : Закон України від 02 жов. 1996 р. № 393/96-ВР.
11. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 07 жов. 2010 р. № 2591-VI.
12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР.
13. Про національну безпеку України : Закон України від 21 чер. 2018 р. № 2469-VIII.
14. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI.
15. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07 чер. 2001 р. № 2493-III.
16. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 бер. 2011 р. № 3166-VI.
17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Угоду ратифіковано із заявою Законом України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII.

Інші джерела

18. Andrews M., Pritchett L. & Woolcock M. Building State Capability: Evidence, Analysis, Action. Oxford: University Press, 2017. URL: <https://bsc.cid.harvard.edu/building-state-capability-evidence-analysis-action>
19. Dunn W. N. Public policy analysis: an introduction. Upper Saddle River : Prentice Hall, 2008.
20. Policy Paper A user's guide to political science. URL: <https://politicalscienceguide.com/home/policy-paper/>
21. Quality of Public Administration: A Toolbox for Practitioners. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8055&type=2&furtherPubs=no>
22. Weimer D., and Vining A. Policy Analysis: Concepts and Practice. Upper Saddle River : Prentice-Hall, 1999.
23. Аналіз вигід і витрат: концепції і практика / Е. Е. Боардмен, Д. Х. Грінберг, Е. Р. Вайнінг, Д. Л. Веймер ; пер. з англ. Київ : АртЕк, 2003. 568 с.
24. Браун П. Посібник з аналізу державної політики. Київ : Основи, 2000. 243 с. URL: http://ipas.org.ua/images/doc/Library/Books/braun_2000_posibnyk_z_analizu_derzhavnoi_polit_yky.pdf

25. Вайс К. Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики : пер. з англ. Київ : Основи, 2000. 671 с.
26. Данн В. Державна політика: вступ до аналізу. Одеса : Бахва, 2005. 504 с. URL: http://ipas.org.ua/images/doc/Library/Books/dann_2005_derzhavna_polityka.pdf
27. Державна політика : підручник / ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Київ : НАДУ, 2014. Т. 2. 448 с. URL: <http://ipas.org.ua/index.php/library/educational-materials/253-derzhavna-politika-rozdil-2>.
28. Економічна теорія регулювання та антимонопольна політика / К. В. Віскузі, Дж. М. Верном, Дж. Е. Гарингтон (мол.) ; пер. з англ.. Київ : Основи, 2004. 1047 с.
29. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017.
30. Кілієвич О. І. Економічний аналіз державної політики. Київ : НАДУ, 2012. 96 с.
31. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум із підготовки аналітичних документів. Київ : К.І.С., 2016. 95 с. URL: <http://ipas.org.ua/index.php/library/educational-materials/295-praktikum-iz-pidgotovki-analitichnih-dokumentiv-navch-posib>
32. Комунікаційний інструментарій для державних службовців. Київ, 2018. URL: <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245331528>
33. Ляпін Д. В. Тест малого підприємництва (М-тест) : посібник з використання. Київ : Центр Комерційного Права, 2016. 64 с.
34. Ляпін Д. В., Середа М. Л. Нові можливості регуляторної політики (для бізнес-асоціацій та неурядових організацій). Київ : USAID ЛЕВ, 2015. 72 с.
35. Морра І. Л. Дж., Ріст Р. К. Шлях до результатів: планування і оцінювання ефективних стратегій розвитку. Київ : Аванпост-Прим, 2015. 580 с.
36. Пал Л. А. Аналіз державної політики. Київ : Основи, 1999. 422 с. URL: http://ipas.org.ua/images/doc/Library/Books/pal_1999_analiz_derzhavnoi_polityky.pdf
37. Парсонс В. Публічна політика : пер. з англ. Київ : КМ Академія, 2006. 520 с.
38. Публічні консультації: крок за кроком : посібн. для держ. службовців. Київ, 2017. URL: <https://www.ed-era.com/anticorr-materials/ndi-pdf.pdf>
39. Рябцев Г. Л. Основи стратегічного планування : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2015. 72 с. URL: https://ipas.org.ua/images/doc/Library/Books/osnivy_strat_plan_riabtsev_2015.pdf
40. Тертичка В. В. Стратегічне управління : підруч. Київ : К.І.С., 2017. 932 с.

Голова предметної комісії

Наталія МАЛИШ